



Årsmelding 01.01.2023 – 31.12.2023

Organisatorisk

Styret har i 2023 bestått av:

Leder:	Erik Gilje
Nestleder:	Alf E Holmelid
Sekretær:	Jon B. Tangvald
Kasserer:	Einar Skarpeid
Styremedlem:	Yvonne Kerlefsen Julie Nilsen Bjørg Pettersen Charlotte Hammer
Varamedlem:	Jorunn Larsen
Valgkomite:	Julie Nilsen Tor-Arild Esperaas
Revisor:	Terje W Andersen

Året 2023 ble et svært aktivt år for Naturvernforbundet i Kristiansand. Det har vært avholdt 13 styremøter i tillegg til årsmøtet 2023. Antall medlemmer i lokallaget per 31.12.2023 er 634, opp 24 fra året før.

Høringsuttalelse til forslag til kommuneplanens arealdel 2023-2034

Kristiansand kommune sendte i midten av januar ut kommuneplanens arealdel på høring, med 6 ukers frist. Forslaget var meget gjennomarbeidet og oversiktlig. Det var gledelig å se at administrasjonen i kommunen la opp til redusert nedbygging av urørt natur, dyrket mark og kulturlandskap.

Naturvernforbundet baserte mange av kommentarene på at FN's Naturavtale, med Norge som pådriver, ble vedtatt i Montreal 19 desember 2022. Vi skrev at i FN's Naturavtale:

«... ble det blant annet spesifisert flere mål. Disse skal gjelde fram til 2030, det er da målene i avtalen skal være nådd. I avtalen står det at biologisk mangfold skal brukes og forvaltes på en bærekraftig måte. De 3 første målene går på:

- *Effektiv beskyttelse og bevaring av minst 30 prosent av verdens land- og havarealer, med vekt på områder som er av særlig betydning for biologisk mangfold.*
- *Restaurere minst 30 prosent av ødelagt eller skadet terrestriske, indre farvann og kyst- og marine økosystemer.*
- *Redusere naturtapet i områder med mye biologisk mangfold til nær null»*

Ut fra dette bad Naturvernforbundet om at disse målene må inn i kommunens arealplan, som går på varig vern, både land og sjø, og restaurering av naturområder. Og disse må etterpå ikke uthules gjennom dispensasjonspraksis. Eksisterende grønne områder skal etter Naturvernforbundets mening ikke reguleres til annet enn naturen selv.

Det bør utarbeides en kommunedelplan for naturmangfold. *Et annet virkemiddel for å stanse tap av naturmangfold er å ta i bruk begrepet arealnøytralitet.*

Videre ble det alminnelige kommentarer om å stanse presset på strandsonen og opprettholde 100m byggegrense mot sjø.

Naturvernforbundets høringsuttalelse inkluderte innvendinger mot bygging i mange områder, de viktigste var:

1. Lohne næringsområde (A1).
2. Bringeholia/Toftelandslier (A2). Stort område som politikere vil ha til næringsformål, mot administrasjonens innstilling. Naturvernforbundet foretok befarings. Området benyttes blant annet av beboere fra Volleberg som fikk sine fritidsområder skamfer av E39 motorvei. På høsten deltok Naturvernforbundet på beboernes befarings sammen med lokalpressen. De lyktes i å få snudd flertallet i bystyret.
3. Borgeheia (A4). Stort område til næringsformål, mot administrasjonens innstilling. Beboere inviterte lokalpressen til møte, der Naturvernforbundet deltok. Senere ble området trukket tilbake for bygging.
4. Sørlandsparken (A5). Viktig vilttrekk fra Randesund til Tveit
5. Lohne næringsområde syd for ny E39 (A6). Må ikke nedbygges pga rødlistede arter. Disse er unntatt offentligheten, ytterligere beskrivelse er ikke tillatt.
6. Østre Randøy (A13). Lokalt viktig naturtype, som dessuten ligger i 100m belte med byggeforbud.
7. Heftenes (A15). Hyttebebyggelse med utvidelse av eksisterende båthavn. Ingen naturverdier var registrert, men under Naturvernforbundets befarings fant man elglort og eikeskog med stort innslag av kristtorn. Det er ikke mye elg igjen i kommunen og dette området er blant de få der elg kan ferdes så nær sjøen. Det ligger også i 100m belte med ålegress samfunn i nærheten.
8. Mævigsheia – Vognsneset (A20). Fritidsbebyggelse i friluftsområde.
9. Tånevig Olstø (A25). Bør verne om strandsonen og omregulere til LNF.
10. Sodefjed (A29). Rasteområde for en rekke fuglearter, noen av dem er kritisk truet. 100m belte.
11. Linnegrøvan (A32). Dette er noe av kommunens beste matjord. Naturvernforbundet støtter administrasjonens forslag om omregulering til LNF.
12. Tangvallheia. Boligbygging i jomfruelig område nord for gamle E39 vil vanskeliggjøre adkomst til Søgne kanskje mest brukte turområde. Det bør omreguleres til LNF.

Naturvernforbundet i Kristiansand som høringsinstans

NiK er en høringsinstans. I tillegg til ovenstående arealplan har NiK gitt høringsuttalelser og innspill til følgende planer og byggesaker:

- Detaljregulering Ytre ringvei – deponering av masser (juni 2023)
- Områderegulering, Gimle - idrettsanlegg og videregående skole
- Kongsgård – Vige havneområde
- Langenesåsen øst
- Hattesteinen
- Heftenes småbåthavn – offentlig ettersyn
- Ytre ringveg (februar 2024)

Møter, debatter og seminarer

Naturvernforbundet har vært engasjert i:

- Seminar om kjernekraftverk, sammen med 4 andre organisasjoner. Luftslokk eller klimaløsning? Fremtredende eksperter redegjorde for viktige spørsmål som sikkerhet ved anlegg, avfallshåndtering, fordeler og ulemper, etc.
- Miljødebatt i forkant av høstens kommunevalg. Sammen med Klimaalliansen ble det arrangert en politisk debatt om lokale miljøspørsmål. Fedrelandsvennens redaktør var møteleder. Naturvernforbundet vektla arealbruk i strandsonen og biologisk mangfold.
- Hjelp oss å ta vare på insektene! Man viste voksne og barn å bygge insekts hotell, samt hvordan humler artsbestemmes, sammen med Naturmuseum og Botanisk hage på Gimle.
- Planen var å delta på «Grønn dag på Universitetet i Agder». Dessverre ble det ikke gjennomført pga sykdom.
- Naturvernforbundet var medarrangør på «Den store Klimamarkeringen» 20. november. Hensikten var å sende et klart budskap til statsministeren før klimatoppmøtet.

Skriverier i lokalavisen Fædrelandsvennen.

Styrets medlemmer har skrevet eller medvirket i innlegg om:

- Vil bystyret forkaste egne miljømål? Dette ble skrevet 2 uker før frist for innspill til kommunens arealplan. Det påpekes misforhold mellom planens vakre formuleringer og politikernes manglende interesse og oppfølging. Medias dekning etterlyses.
- Vi når ikke klimamåla for vegtrafikk. Kronikken refererer (1) Nasjonal transportplan 2025 – 2036 og (2) rapport om arealbruksendringer fra Miljødirektoratet m fl. Transportsektoren står for en stor del av klimagassutslipp. Drastiske virkemidler trenges for å nå målet om 50% reduksjon innen 2023 målt mot 1990. Pr i dag virker det urealistisk, og nytenkning må til. Det må bygges færre veier og hyttefelt for å bevare nedbygging av natur.
- Miljøkunnskap er kritisk for havvind. Med bakgrunn fra offshore teknologien står Norge godt rustet for å havvind satsing. Men kunnskap om natur og økosystem står langt tilbake å ønske. Dette bør det forskes mere på.
- Fortellingen om enda en skog som forsvinner. Dette gjelder Strømsodden mellom Hånesbukta og Rona der det opprinnelige terrenget flatsprenges til fordel for nye næringsbygg. Konsekvensutredningen var mangelfull og fikk ikke med seg skogens store verdi.
- Når natur forsvinner. Kristiansand bystyre vedtok i juni 2023 «Handlingsplan til strategi for omstilling til et bærekraftig lavutslippssamfunn». Kronikken mener planlagte utbygginger bryter er uforenlig med denne planen. Det tas eksempel fra sumpskogen på Gimle, Benestadområdet ved Drangsvann, og Kristiansand kommunes eget prosjekt om en bred turvei langs Korsviktjønnen mot Sukkevann. *Skal Kristiansand kommune gå fra bare kraftig utvikling til bærekraftig utvikling, må handlingene faktisk følge handlingsplanen.*
- Dumping av masse ved innløpet til Topdalsfjorden. Utfylling påvirker torskens gyteplasser og får negative konsekvenser for leveområde for kritisk truede fuglearter. Utfyllingen inngår i flytting av containerhavnen. Naturvernforbundet er kritisk til å flytte denne til et område uten jernbane. Politikerne oppfordres til å vurdere prosjektet på nytt og ta hensyn til vedtatte overordnede mål.
- Svakt om fordeling frå Klimautvalet. Kronikken refererer rapport fra det regjeringsoppnevnte Klimautvalget om hvordan Norge skal kunne redusere 90% av dagens CO₂ utslipp, noe som vil kreve svært drastiske tiltak.

- Statsforvaltaren fortener stor takk. Debattinnlegget går i rette med Kristiansands ordfører i hans kjegling med Statsforvalteren angående politikernes planer om nedbygging av natur til alle finurlige «gode formål». *Men når utbyggingsinteressene får forrang framfor viktige naturverdiar, så er det bra at vi har nasjonale føringar og ein Statsforvaltaren som gjer jobben sin og legg inn protestar.*
- I tillegg har noen av styrets medlemmer skrevet avisinnlegg og deltatt i møter ut fra politisk ståsted eller profesjonell bakgrunn.

Andre saker vi har vært engasjert i

Naturvernforbundet i Kristiansand har prøvd å stoppe utbyggingen av Strømsodden. Utbyggingen ble forsøkt klagt inn til statsforvalteren. Klagen ble ikke behandlet fordi den ble sendt inn etter fristene i planprosessen. Det er flere år siden planen ble behandlet. Som en siste utvei ønsket NiK å sende inn klage på igangsetjingstillatelse (iG) til prosjektet. Dessverre ble skogen hugget før IG ble gitt. Saksbehandler i kommunen opplyser at det er grunneiers rett til å avvirke skog uten at det foreligger IG.

Naturvernforbundet i Kristiansand ønsker å rette fokus mot uvetting båtkjøring i skjærgården. Våren 2024 ønsker vi å ha en holdningskampanje for sikker båttbruk. Planen vår er å lage ti plakater som skal henges opp i kommunens båthavner. Her vil vi oppfordre til hensynsfull båtkjøring. I tillegg vil vi fremheve de viktigste reglene for ferdsel på sjøen. Vi har vært i kontakt med Morten Nilsen (rådgiver småbåthavner) og Lars Verket (Miljøvernheten) i Kristiansand kommune. Begge er positive til prosjektet og de har gitt oss tillatelse til å henge opp plakaten.

Epost til medlemmer

I forbindelse med arrangementet «Hjelp oss å ta vare på insektene» ble det sendt invitasjon på epost til alle medlemmene i kommunen. Styret opplever varierende oppmøte på medlemsarrangementene, og for å finne ut hvilke arrangementer medlemmene er interesserte i ble det sendt ut en kort spørreundersøkelse på epost. I undersøkelsen opplevde vi å få mange gode innspill og vi vil ta hensyn til disse når vi planlegger nye medlemsarrangementer.

Økonomi

Lokallaget har god økonomi. Revidert regnskap viser en balanse på NOK 177 903 etter et overskudd i 2023 på NOK 3 463.

Kristiansand, 2. mars 2024.

Erik Gilje / Jon B. Tangvald